

Krijtlijnen uit te voeren analyses op het bemalingswater in het kader van de omgevingsvergunning

15 mei 2023

Entiteit

Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen

Contactpersoon

Griet De Smet, opgemaakt in overleg met Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Toezicht en Juridische Dienst

Bij wegenis- en rioleringsprojecten en projecten van kunstwerken worden vaak bemalingen opgestart om de grondwaterstand tijdelijk te verlagen zodat de werken in den droge kunnen uitgevoerd worden. Deze grondwaterverlaging kan niet alleen zettingen veroorzaken maar kan ook invloed hebben op aanwezige verontreinigingen. Deze nota handelt enkel over dit laatste.

Deze nota bevat de krijtlijnen die gevolgd moeten worden door de projectleiders van Stad Gent bij het bepalen van de parameters die geanalyseerd moeten worden op het bemalingswater bij uitvoering van wegenis- en rioleringswerken en projecten van kunstwerken. Ze vormen de basis om te verifiëren dat er geloosd wordt volgens de geldende normen/richtlijnen/toetsingswaarden en om te voorkomen dat bijkomende verontreiniging of verspreiding van bestaande verontreiniging in het milieu (oppervlaktewater/grondwater/bodem) ontstaat.

Om de (verontreinigings-)parameters te bepalen die geanalyseerd moeten worden, is een uitgebreide voorstudie nodig.

1.1. Voorstudie

Voorafgaandelijk aan de omgevingsvergunningsaanvraag voor een bemaling wordt een **bemalingsstudie** opgemaakt cfr. de recentste richtlijnen bemaling ter bescherming van het milieu, opgesteld door de VMM.

Om de bemalingsstudie te onderbouwen worden minstens volgende acties ondernomen (niet-limitatieve opsomming):

- Plaatsen van niet-snijdende peilput(ten) om de grondwaterstand periodiek op te volgen (± 1 jaar). De diepte van het filterelement dient minstens deels te overlappen met de diepte van de bemaling.
- Als richtlijn wordt minimaal één peilput om de 200 m voorzien bij lijnbemaling. Bij bouwputten tot 250 m² wordt één peilput geplaatst. Bij bouwputten groter dan 250 m² wordt één bijkomende peilput geplaatst per bijkomende begonnen schijf van 250 m² uitgraving.
- In kader van de voorstudie gebeurt er een screening van de parameters die mee onderzocht moeten worden. De geplaatste peilputten worden in kader van de opmaak van de bemalingsstudie geanalyseerd op volgende parameters:
 - o Het volledige SAP-pakket (zware metalen, minerale olie, BTEX en VOCl);

- Aangevuld met overige parameters die volgens de bodemonderzoeken in de buurt (OVAM-dossiers) verhoogd voorkomen;
- Aangevuld met parameters n.a.v. organoleptische waarnemingen van een verontreiniging in het grondwater;
- Voor projecten gelegen in PFAS no regret zones (= terreinen met voorzorgsmaatregelen) moet er een verplichte analyse op PFAS uitgevoerd worden voor alle kwantificeerbare componenten zoals opgenomen in het WAC_IV_A_025 en meegestuurd worden met de omgevingsvergunningsaanvraag. Dit wordt volgens huidige richtlijnen opgelegd door Stad Gent voor omgevingsvergunningsaanvragen die bij hen ingediend worden;
- In kader van voortschrijdend inzicht kunnen in de toekomst door de hogere overheid of door Stad Gent analyses van bijkomende parameters verplicht worden. Deze parameters dienen dan ook mee geanalyseerd te worden.

De resultaten worden getoetst aan de geldende normen/richtlijnen/toetsingswaarden door een erkend bodemsaneringsdeskundige (aangesteld via het raamcontract bodemonderzoeken van Stad Gent of aangesteld door de aannemer of andere partij).

In het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag worden in volgende gevallen (verhoogde) lozingsnormen aangevraagd:

- Als blijkt uit de analyses van het grondwater van de peilputten dat de geldende normen/richtlijnen/toetsingswaarden overschreden worden of deze benaderd worden (90% van de norm/richtlijn/toetsingswaarde).
- Als blijkt uit de bemalingsstudie dat er in de buurt bepaalde parameters aanwezig zijn in concentraties hoger dan de geldende normen/richtlijnen/toetsingswaarden.
- Voor dossiers van Stad Gent wordt aangeraden als er een omgevingsvergunning klasse 2 nodig is (voor hoeveelheid debiet of bemalingsdiepte) verhoogde lozingsnormen aan te vragen bij lozing op oppervlaktewater of riolering voor arseen (50 µg/l) omdat deze parameter regionaal verhoogd is en voor minerale olie (500 µg/l) omdat deze parameter vaak verhoogd voorkomt, tenzij door voortschrijdend inzicht dit niet meer nodig wordt geacht.

Aanvullend wordt in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag in volgende gevallen een waterzuivering aangevraagd:

- Als uit de bemalingsstudie blijkt dat er effectief een grondwaterverontreiniging aanwezig is die kan aangetrokken worden.
- Als er verhoogde lozingsnormen zijn aangevraagd voor parameters die (mogelijks) verhoogd voorkomen, is het ook raadzaam om een waterzuivering te voorzien in het aanbestedingsdossier.

1.2. Analyses tijdens de bemaling

In voorkomend geval wordt tijdens de bemaling op regelmatige basis, volgens de frequentie opgelegd in de omgevingsvergunning, het bemalingswater geanalyseerd.

Volgende parameters dienen onderzocht te worden:

- Parameters waarvoor verhoogde lozingsnormen werden aangevraagd;
- Parameters die in kader van voortschrijdend inzicht in de toekomst standaard mee verplicht geanalyseerd moeten worden;
- Parameters die expliciet in de bijzondere voorwaarden van de vergunning of aktenaam van de melding genoemd worden als periodiek te analyseren tijdens de bemaling.

Indien tijdens de bemaling een op voorhand ongekeerde grondwaterverontreiniging in concentraties boven de toetsingswaarde wordt vastgesteld, wordt een erkende bodemsaneringsdeskundige aangesteld. Op aanwijzen van deze deskundige kunnen bijkomend parameters mee geanalyseerd worden die gerelateerd zijn met de vastgestelde verontreiniging.

1.3. Motivering en conclusie

Door bovenvermelde werkwijze te volgen, wordt verondersteld voldaan te zijn aan de uit te voeren analyses zoals vermeld in de huidige algemene voorwaarden van Vlarem II art. 4.2.3.1. 3^e bijlage 2.3.1 art. 3 §4 en art. 4.2.5.3.1 en de (toekomstige) algemene voorwaarden onder afdeling 4.2.9 van het Vlaremvoorstel 'Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het VLAREL van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat de waterregelgeving betreft', 1^e maal principieel goedgekeurd november 2022.

Op basis van de voorgestelde werkwijze zullen niet alle parameters opgenomen in de lijst 2C van VLAREM II en de parameters vermeld in art. 4.2.5.3.1 mee geanalyseerd worden. Verschillende parameters vermeld in art. 4.2.5.3.1 (o.a. BZV, CZV, zwevende stoffen, totaal stikstof, totaal fosfor,...) worden als niet relevant beschouwd tenzij de voorstudie dit tegenspreekt. De lijst 2C van VLAREM II bevat heel wat parameters die niet standaard mee geanalyseerd worden in kader van bodemonderzoeken en waarvan nog weinig kennis is over de risico's en de achtergrondwaarden per regio. Er wordt voor gekozen om niet alle parameters mee te analyseren omdat dit niet steeds relevant is en toch grote analysekosten met zich meebrengt. Sommige parameters zijn van nature in de bodem aanwezig of historisch regionaal verhoogd en de concentraties, zelfs zonder aanvullingen door (historische) verontreiniging, kunnen sterk fluctueren. Een overschrijding zorgt dan mogelijks voor nog een grote extra kost voor het plaatsen van een waterzuivering voor niet-standaard parameters die van nature of historisch verhoogd voorkomen. Gezien de beperkte budgetten, moet hier kritisch naar gekeken worden.

Door deze krijtlijnen te volgen en een uitgebreide voorstudie uit te voeren wordt er een goed inzicht gekregen in de mogelijke verontreiniging van het bemalingswater en is er voldaan aan de doelstelling om bijkomende verontreiniging of verspreiding van bestaande verontreiniging in het milieu te voorkomen.